

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.”

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

INVITARE DE PRENUMERAȚIUNE

LĂ

„BISERICA și ȘCOLA.”

Foia bisericească școlastică, literară și economică.

Cu 1 Iuliu stil vechiu 1899 deschidem abonament nou la „Biserica și Școla.”

Rugăm pre toți domnii abonenți de până acum, cari doresc a ave foia noastră și pe viitoriu, se binevoiescă a trimite la „Tipografia diecesană” prețul de prenumerațiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARIA:

PE UN AN 5 fl. — cr.
„ 1/2 „ 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMÂNIA ȘI STRĂINĂTATE:

PE UN AN 14 franci.
„ 1/2 „ 7 fr.

Sprîjinul moral și material, de care până acum s'a bucurat foia noastră, ne îndreptățește a spera, că și în viitoriu vom fi îmbrățișați de aseminea simpatii caldure precum și de bunăvoința nestrămutată a On. Public cetitoriu.

Redacțiunea.

Adunarea generală a reuniunii învățătorilor nostri în Monésa.

Sâmbăta și Dumineca viitoră se intrunesc corpul învățătoresc din protopresviteratele din drépta Mureșului, aparținătorie la jurisdicțiunea Consistoriului din Arad în comuna Monésa în adunarea generală ordinară a anului acestuia. Programul acestei adunări generale publicat de comitetul, central ne în-

fățosează o seriă de însemnată muncă spirituală, product al sêrguinții învățătorilor nostri, și al tendinții, ce-i caracterisează, de a înainta și de a promova interesele mari ale învățământului și educațiunii poporului nostru. Acéstă sêrguință ne este o nouă dovadă, că învățătorii nostri confessionali lucrăză din tôte puterile, ca să încetățeuescă în corpul lor o emulațiune, o întrecere întru a sêvêrși tot cu mai mult succes progresul în ale învățământului și în ale educațiunii. Este de mare preț pentru un mers spornic al școlilor nòstre confessionale acest nobil spirit de emulațiune. Întrênsul se manifestăză în cea mai nimerită formă atât spiritul de colegialitate dintre învățătorii nostri cu tendința de a-se ajuta împrumutat prin împărtășirea cunoscințelor și esperiințelor câscigate pe terenul învățământului, cât și tendința de a emula întru a face binele.

Atât intrunirile dlor învățători în singuratecile despărțăminte, cât și adunările generale ale reuniunii au devenit deja de mai mulți ani încóce o adevărată școlă practică pentru înaintarea învățământului nostru confessional.

Comitetul central al reuniunii sub conducerea vrednicului ei președinte, d-l profesor preparandial Teodor Ceonțea, lucrăză de mulți ani acum, ca întreg materialul de învățământ, prescris a-se preda în școlă se-se prelucra prin singuratecile despărțăminte în teme spețiale, și se i-se dea cea mai nimerită formă de predare elevilor. Și constatăm cu bucuriă că în acéstă direcțiune reuniunea învățătorilor nostri din protopopiatele de dincóce de Mureș aparținătoare jurisdicțiunii. Consistoriului aradan a făcut deja însêmnate progrese. A prelucrat adecă aproape întreg materialul de învățământ, l'a supus cri-

ticeii didactice, ér prin acésta dnii învățatori au reallisat deja un frumos scop : școlele nóstre confesionale din eparchia Aradului cu tóte greutățile împrejurărilor, se găseșc pre un nivel, din carele pot sê satisfacă trebuițelor înmulțite ale poporului. Și acésta este de sigur un însemnat rezultat.

Când constatăm acest frumos rezultat obținut pre terenul școlar, datorință avem tot deodată sê adaugem, că sub înțelepta conducere a fostului Episcop al Aradului, a Eminenției Sale, Înalt Preasfințitului Domn Archiepiscop și Metropolit actual Ioan Meșianu pre terenul școlar, ca și pre terenul bisericesc și fundațional s'au făcut în timpul celor 24 de ani din urmă însemnate progrese. Și fiindcă de astă dată vorbim de școlă, constatăm că în timpul amintit numărul școlelor nóstre confesionale s'a sporit cu 150 de școle noue, s'a organizat preparandia, și prin înființarea alumneelor diecesane s'a înlesnit crescerea fiitorilor învățatori, și mai mult decât acésta s'a produs, și activat în popor un puternic curent pentru educațiune bisericescă-religioasă.

De acest spirit, este dominat și însuflețit corpul nostru învățătoresc, ér unde domnesce acest evangelic spirit, progresul în educațiune își urmăzează cu succes mersul și calea sa spre dezvoltare.

Pentru a-ne întări în acest evangelic spirit, pentru a emula în cele bune pre terenul învățământului se întrunesc adunarea generală a reuniunii învățătorilor nostri în Monésa.

Felicităm deci acésta adunare, și îi dorim cel mai bun succes, constatând, că succesul, de carele nu ne indoim, că-l va obține, este succesul bisericii este succesul poporului nostru.

Sê întâlnesc Sâmbăta și Duminica viitoră dnii învățatori la Monésa spre a sêvêrși împreună o bună și rodnică lucrare. Și suntem siguri, că Dumnezeu le va ajuta sê-o sêvêrșescă, pentru că spiritul păcii și al bunei înțelegeri domnesce în tot locul, unde ómenii însuflețiți de Duchul evangheliei Domnului se întrunesc, ca împreună sê-se sfătuiescă, și sê lucreze pentru a afla modul cel mai nimerit pentru promovarea luminii și culturii religioșe în popor.

Insuflețiți de acest spirit dnii învățatorii se vor ocupa de sigur și de astă dată cu deosebire de arta cea grea de a educa, și de modul cel mai nimerit, ca prin instrucțiune sê crescem, și sê educăm generațiunile viitoare în spirit religios.

Școlă de astăzi are mai multă trebuiță decât ori când altă dată sê pună basă, sê formeze, sê desvólte, și sê întărească caracterul religios-moral, de-

ore-ce timpul și curentele timpului sunt și pot sê fiă contrarie și primejdióse dezvoltării și înaintării religiunii și bisericii.

Suntem siguri însă, că dnii învățatori cunosc acéste greutăți, și vor afla și mijlócele, prin cari sê-l pótă opri de a împedece dezvoltarea nóstră culturală.

Socialismul.

Unul, din cele mai periculóse sisteme anticreștine, cari în statele din apusul Europei, caută să rês-tórne actuala organizație a societății, este socialismul.

Pentru d'a ne puté face o idee clară despre tendențele socialismului, vom expune mai întâi ideile fundamentale, pe cari sê basează el, și apoi vom face critica acestor idei și principii.

Socialismul nu este un sistem curat economic. El își are basa în ideile ce și-le face despre lume și univers, și acéste idei sunt curat ateistice. El neagă existența lui Dumnezeu, nemurirea sufletului, precum și existența unei ordine morale. Formula socialismului „religiunea este cestiune privată“, este numai o manta, spre a sê pute însinua mai ușor la poporul, cărele încă ține la religiune.

Basat pe acéste idei, socialismul pretinde o nouă ordine socială, corêspundătoare acestora. Afară de acésta viață prezentă — așa învață el — altă viață nu există; omul n'are ce aștepta un ceriu în lumea cealaltă. El trebuie să-și creeze ceriul în acésta viață, și anume prin aceea, că în decursul vieții sale pământești sê va nisui a-și pregăti o mulțime cât de mare de plăceri. Acésta însă nu este posibil în actuala ordine socială, pentru-că celor mai mulți ómenii le lipsește mijlócele, cari sunt monopolizate de un număr mic de ómeni. Acésta trebuie să înceteze și să sê restabilească o astfelu de ordine socială în carea plăcerile să sê generalizeze, adecă în carea toți ómenii în mod egal să fie puși în poziția, de a-și petrece viața în alai și cât mai multe plăceri.

Acésta ordine socială sê basează pe asociațiune. Intreaga viață economică trebuie să sê concentreze în asociațiune, și trebuie să sê conducă de ea. Ordinea socială capitalistică sê basează pe individualism. Pentru întreaga activitate economică, ca principiu dominant sê privește numai interesul individului. Acésta este fals. În viața economică numai asociațiunea pótă fi îndreptățită. Individul are numai într'atâta o însemnătate, încât aparține asociațiunii și este membrul acésteia. Numai în o ordine socială basată pe principiu asociațiunii este posibilă generalizarea plăcerilor.

Acesta este principiu fundamental al doctrinei socialiste. Să naște acum întrebarea, în ce mod, voi-esc socialistii să realizeze acest principiu? Aici tre-

buie să reflectăm mai întâi la pretenziunile ce le face socialismul, acestea le putem reduce la trei și anume :

a) Desființarea proprietății private, încât este proprietate productivă, și prefacerea ei în proprietate publică colectivă sau socială, și prin acésta și cassarea dreptului de moștenire.

Unicul titlu de câștig al proprietății, învăț socialistii, este lucrul. Numai aceea ce este câștigat prin lucru, se pótă privi ca posesiune dreaptă. Capitalul deci nu este alt-ceva, decât „lucru îngrămădit“. Ear în ordinea socială capitalistică, în carea capitalistul nu lucră, ci pune pe alții să lucre pentru el, ér fructele acestui lucru strein și-le impropriază, este capitalul nu numai lucru îngrămădit, ci lucru strein îngrămădit. Și acésta este starea cea rea, carea nici odată nu se pótă justifica. Acésta trebuie delăturată, și numai prin aceea se pótă delătura, că capitalul productiv să ia din mânilor privaților și devine proprietate publică colectivă. Prin acésta încetează capitalul ce a mai fi lucru strein, pentru-că trece în mânilor lucrătorilor, întrucât ei formează o asociațiune.

b) Desființarea producțiunii private și prefacerea întregii producțiunii în producțiune socială.

Natura, învăț socialistii, produce numai materialul brut. Producțiunea trebuie deci indeplinită prin lucrul omenesc. Acésta producțiune însă se află numai în mânilor capitaliștilor. Urmarea este, că între privați să începe concurența, carea este o luptă a tuturorora contra toți, carea să termină cu victoria capitaliștilor, pe când masele poporațiunii sărăcesc. Concurența acésta trebuie să încete. Acésta însă se pótă întâmpla numai atunci, dacă locul producțiunii private îl ia producțiunea socială.

c) Cassarea lucrului pe simbrie și pre facerea întregului lucru în lucru social.

Lucrul pe simbrie, dic socialistii, duce pe lucrători în sclăvie, în totală dependență dela stăpânul lor, pentru-că depinde dela arbitriul acestuia oferirea lucrului, precum și mărimea simbriei. Lucrul pe simbrie trebuie să încete; trebuie creată o ast-feliu de organizațiune a lucrului, în carea lucrătorii să lucre pentru sine, pentru folosul său propriu. Dar acésta se pótă întâmpla numai prin aceea, că lucrătorii sunt uniți într'o societate, carea este însăș posesórea întreprinderii; și astfeliu lucrătorii părtăși și la câștig; și ei numai lucrează pentru alții, ci pentru ei înșiși.

În modul acesta se concentrează totul în asociațiune, în consorțiu: proprietate, producțiune, lucru. Să naște acum întrebarea, care pótă fi acésta asociațiune, unde avem să o căutăm?

La acésta răspunde socialismul: acésta asociațiune este statul, pentru-că dacă încétă întreaga proprietate privată și devine proprietate colectivă, atunci subiectul de drept al acestei proprietăți colective, numai pótă fi o societate privată publică, — trebuie să fie statul. Ast-feliu statul devine unicul

proprietar, ér proprietatea productivă, proprietate de stat. Tot asemenea numai statul devine singurul producător și singurul care dă lucru.

Ca unicul producător are statul să organizeze producțiunea pe întregul său teritor. Tóte stabilitamentele de fabrici, mașini etc. are să le ia în posesiune și să le conducă, tot asemenea are să îngrijască și de producțiunea materialului brut. Apoi prin funcționarii săi trebuie să îngrijască și să conducă tóte după anumite legi.

Statul ca singurul dător de lucru, după capacitatea fie-cărui îi va designa ocupațiunea, și apoi ca singurul proprietar statul va lua tótă producțiunea în depositul său și va dispune de ea spre binele tuturorora. Și anume din câștigul total mai întâi se vor acoperi spesele, ér restul reprezintă câștigul curat care trebuie împărțit între lucrători.

Acésta ar fi „ordinea socială“ după carea cred socialistii, că ar fi posibilă generalizarea plăcerilor, — și după carea ar dispărea din lume miseria, necazul și întristarea.

Într'un articol viitor vom face critica principiilor acestui sistem, arătând falsitatea și netemeinicia lor.

Contra reflexiuni.

„Aurul în foc se lămăresce“ — dice proverbiul. Și până s'a dat naștere acestui proverbiu, multe a trebuit să experimenteze omul; prin multe necazuri și suferințe a trebuit să trecă, ca să vină la convingerea, că năcasurile și suferințele, în loc de ingenunchere, l-a făcut mai om de cum a fost. Năcasurile și luptele pentru esistență, ori pentru ajungerea eutărui scop, l-a oțelit, l-a făcut mai dibace întru înmănuarea meșlócilor de luptă.

Așa e întocmită bagsema firea omului. Activitatea continuă ageresce, ér trândăvia moleșesce mintea omului. Și agerimea acésta crește în proporție cu activitatea dezvoltată. Prin activitate continuă puterea de judecată se înalță și prin înălțare pătrunde cu mai mare ușurință în esența lucrurilor, asupra cărora și-a concentrat puterea sa lucrătoare. Căci altcum i-să arătă omului priveștea unui ținut, când acesta se află pe o înălțime óre-care și éraș altcum omului, ce se află pe un loc șes; și unul și altul priveșce. E însă mare deschilinire între privirea unuia și între privirea celui alt. Unul vede mai mult și mai precis, celalalt însă mai puțin și mai obscur.

Repetez încă odată: „aurul în foc se lămăresce.“ O fac acésta, pentru-că reflexiunile d-lui „Bujecanul“ făcute la cele scrise de mine în numerii 16—17 din „Biserica și Școla“ m'au atins plăcut. M'au atins plăcut, pentru-că țin fórtă mult la discusiunile de acésta natură. Căci, éráș repetez: „aurul în foc se lămăresce.“ Da, au-

rul în foc, ér ideile ómenilor prin discusiuni sã lâmuresc.

Discusiunea s'a pus la cale, deci sã continuãm. Și o vom continua, dupã cum vom sci, pãnã sã-va lâmuri lucrul. Și de cumva puterile nu va permite una ca acãsta, am firma speranțã, cã sã va ivi a treia persónã, eventual a patra, mai dibace ca noi și va lâmuri lucrul dupã cum sã cuvine.

Decã vom studia trecutul școlelor dela început pãnã ađi, vom vedea, cã tóte metodele de predare s'au schimbat; unele au fãcut loc altora. Și ele s'au schimbat cu timpul, ori mai bine đis, s'au schimbat cu progresul școlar. Cãci progresul acesta nefiind staționar, nu putem susținea cu tãriã, cã metodele odatã stãtorite nu sã mai pot schimba ori modifica. A susținea acãsta, înseamnãzã a denega perfecționarea școlelor în viitor. Și apoi însuși trecutul ni dovedesce indenjuns, cã tóte metodele preamãrite cândva, cu timpul au fost delãturate ca nesce unelte ruginite. Dar nu numai în afacerile școlei s'a întâmplat așa ceva; lucruri de acãsta naturã s'au ivit la tóte afacerile ómenilor. Pentru-cã nimic deplin perfect ce iasã din mãnã omului!

Metódele de predare sã pot stãtorii pe dáuã eãi: pe basa combinãrii teoretice și pe basa esperințelor. Prima își are de basã pur psihologia, ér cea-laltã își are pe basã esperințele đilnice, ce și-le cãstigã invetãtorii în școla sa. Teoria de acãsta naturã n'ajunge nimic; praxa însă fãrã teorie érãș nu ajunge mult. Cãci mult trãbue sã sufere școla, pãnã invetãtorii, prin esperințele proprii, își cãstigã cunoscințele cele mai acomodate, pentru ajungerea scopului, ce-l urmãreșce școla. Va sã đicã, numai atunci sã póte ajunge scopul școlei, când teoria e impreunatã cu praxa. Sã fiu însă bine înțeles: când cunoscințele, ce ni-le însușim pe cale teoreticã, își au isvorul în esperințe și nu numai pe basa pur psihologicã. Ér cu cunoscințe de categoria celor din urmã — har D lui — suntem bine provẽduți. Prin urmare e riscat lucru a susținea, cã metodele de pãnã aci, nu sã pot atãca și nu s'ar putea atãca pe motivul, cã de fapt sunt fãcute pe basa esperințelor, de și în praxã nu sã pot aplica. Eu cred însă, cã tot ce-sã face pe basa esperințelor, neconditionat trãbue sã sã și pótã aplica. Cãci metodele stãtorite pe basa esperințelor nici cã sã pot alcãtui altcum, de cât numai în conformitate cu imprejurãrile, în cari sã aflã școla și cari sã vor schimba cu timpul tot dupã imprejurãrile și inaintãrile, în cari sã aflã școla.

D-l „Bujecanul“ susține, cã cauza defectelor, ce se observã la metodele de predare, nu în ele — cãci acestea suat infalibile — ci în imprejurãrile, în cari sã aflã școlele nóstre, precum și în priceperea și în voința invetãtorii. Vorbã sã fie! Școla în imprejurãri bune, invetãtor bun și harnic de sigur va sti înlocui fórtre multe defecte ale metódelor. Ásta-i lucru prea adevãrat. Dar și aceia e adevãrat, cã ne-

fiind aceste defecte, invetãtorul respectiv ar putea face, pe lângã priceperea și hãrnicia lui, cu mult mai mult ca în cazul prim, când are sã sã lupte cu defecte de ale metódelor.

Prin reflexiunile d-sale, d-l Bujecanul susține de greșitã afirmarea mea, cã dezvoltarea sunetului pe basa đicerei nu e acomodatã și cã procedura acãsta ar fi fórtre greoiã pentru capacitatea elevilor în etate de 6 ani. Cel puțin așa deduc eu din cele scrise de d-sa. E drept, cã nu pot sã susțin acãsta cu siguritate, în cât din reflexiunile d-sale nu sã póte stãtori precis, cã ce anume voesce sã đicã. Dar sã lãsãm pe d-sa sã vorbescã: „*În special ce priveșce aplicarea metodului scriptologic respective pur sintetic — adecã dezvoltarea sunetului pe basa đicerei — observ cã mai ales la început întimpinãm greutãți și tótã abstractia ce se pretinde aci — sã reduce la 3—4 concepte; ér relativ la aceia, cã dezvoltarea sunetelor pe basa cuvintelor normale sã pare a fi mai corẽspundẽtore, facilã și eu đic: da! Observ însă, cã pe când la metoda sinteticã avem a-ne pune pe un teren putem đice restrãns de abstractiune, — pe atunci la metoda cuvintelor și figurilor normale întimpinãm mult mai multe lucruri de implinit prin ce atenziunea elevului nu putem đice cã tocmai sã concentrãzã. Aci tocmai putem đice, cã avem sã-ne ocupãm și cu astfel de lucruri, cari nu sunt absolut necesarie*“. În chipul acesta apoi continua d-sa pãnã la sfãrșit.

Șirele acestea le-am cetit și recitit, dar n'am putut afla, ce anume voesce sã đicã d-l „Bujecanul“. N'am putut înțelegere, pentru-cã eu așa știu, cã dezvoltarea sunetului pe basa đicerei nu e metoda pur sintetic, dupã cum susține d-sa: ér metoda cuvintelor normale nu sã deschilinesce în esențã de primul, de cât numai, cã în cazul prim luãm de basã đicerea, din care apoi gradat sã desvóltã sunetul de predat, pãnã când în cazul a doilea luãm de a dreptul cuvintul și il discompunem în elementele sale. Și în fine și unul și altul sã ține de metoda scriptologicã. D-l „Bujecanul“ însă le confundã așa, cã omul nu scie de unde se-le iee. Aci e vorba de principiu-metod, met. d pur sintetic, metoda cuvintelor normale și când e la adecate, cetitorii nu sã alege cu nimic: nu scie, cã ce anume voesce sã đicã; de unde și pe ce basã confundã aceste metode.

Dupã cum am đis însă mai sus, dau numai cu socotelã, cã voesce a combate aserțiunea mea, de a omite đicerea ca basã la scris-cetit în școla poporalã. Cãci numai acãsta am dificultat eu în cele scrise de mine în meritul acesta. N'am combãtut metoda scriptologicã, ci am preferit a pleca dela cuvinte și nu dela điceri la predarea sunetelor. Cãci la cunoscerea đicerei sã recere un grad mai mare de pricepere, ca acãsta sã fie percepiatã de elevi, cari atunci a intrat prima datã în școlã. Acãsta greutate însă sã póte delãtura fórtre ușor, cã, în loc de đicere, vom lua de a dreptul numai cuvinte, din cari

avem să dezvoltăm sunetele respective. *Despre acesta însă mai mult, când vom primi deslucirile necesare dela d-l „Bujecanul“.*

Iuliu Groșoreanu.

D I V E R S E.

† *Necrolog.* Înregistrăm cu durere trista știre, că în 20 Iunie (2 Iulie) a. c. la 10 ore a. m. a trecut la cele vecinice onorabilul nostru confrate Pavel Frișca n paroch în Giroc, în etate de 61 de ani. De naștere a fost din Toracul-mare. Reposatul în Domnul a fost preot blând, pacinic și prompt întru împlinirea datorințelor sale.

Înmormântarea s'a făcut în 22 I. c. v. (4 Iulie n.) la $\frac{1}{2}$ 10' ore a. m.

Servițiul funebru l-au săvârșit părintele ppresbiter tractual Dr. Tr. Putici asistat de preoții: Dimitrie Adam din Moșnița, Ioan Istin din Mehala, Lazar Pascu din Medves, Dim. Ioanescu din Remetea, Trifu Petcu din Giroc, Nic. Micluța din Cerneteaz, Iuliu Toldan din Remetea, Roman Popovici din Chișoda, Iosif Matei din Fabric și Cornel Gherga din Bucovăț.

La finea servițiului părintele protopresviter a rostit o cuvântare, carea a stors lacrimi.

Au mai fost la înmormântare: Aurel Popovici par. Chișoda, carele a depus o cunună; învățătorii: Dim. Roman din Mehala, Vas. Drăgan Medves, G. Subu Bucovăț, Const. Micu din Ghiroda, Efrem Hedeșau din Moșnița etc. notarul din loc și un număr mare din popor.

Răspunsurile le-a executat corul din Ghiroda cu precizie.

D-șeu să odihnească sufletul răposatului în locașurile dreptilor!

În veci amintirea lui!

* *Chivotul lui Bosioc.* În biserica catedrală din Arad s'a ținut în Duminica Rusaliilor sub decursul liturgiei sântirea noului chivot, dăruit de venerabila matronă Iuliana, văduva fericitului Petru Florescu, și făcut cu mult gust și pricepere artistică de sculptorul și auritorul Nistor Bosioc și fiul seu Iosif din Birliți (Berlisty u. p. Jâm) în comitatul Caraș-Severin, cari pentru desțeritatea lor în arta a sculpturii sunt demni de un renume mai lătit și de o îmbrățisare mai călduroasă.

Pompa sântirii împreună cu ceremoniele înălțătoare ale marelui sărbători au făcut cea mai evlavioasă înfrumusețare asupra credincioșilor din toate straturile societății noastre în mare număr de față; iar predica pontificantului primariu a P. C. S. d. archimandrit Augustin Hamsea a fost la înălțimea momentului, laudând dragostea dăruitorei pentru înfrumusețarea lăcașului lui D-șeu, pre cum și a fericitului ei soț, carele încă a făcut daruri și servicii pentru sânta biserică, când era în viață.

Chivotul lui Bosioc revărsă asupra privitorilor un farmec plăcut prin frumusețea sa arhitectonică, prin așezarea figurelor decorative și prin gingașia colorilor sale.

Dată fiind artistilor sculptori la procurare măsura

mesei altariului și a lărgimei și înălțimei ușilor împărătesei, au potrivit dimensiunile chivotului așa, că acesta, se înalță de pe altar ca un fond întregitoriu al templei mărețe, formând tot odată față, surprinzătoriu de frumoasă, altariului.

Corpul chivotului însuși, provădit în față cu ușă, pe de laturi și în față cu arabescuri aurite, e așezat pe o basă cu console mici între șese semi-columne albe, canelate, cu capiteli corintice aurite.

Columnele cu pedestalurile lor concreșcute în basă, continuă îndrepta și în stînga câte două formînd de amîndouă laturile în fond un fel de peristil a cărora consolele superioare, reprezentînd prin diferitele lor linii și denturi aerul, peste care e așezată semicupola, simbolul ceriului. În zenit cu globul de aur, în carele e înfiptă crucea, micuță, dar cu efect minunat.

Pe ușa chivotului e sculptat în profil potirul, simbolul curățirii după vechea credință, pe după potir e înfășurat șerpele. Potirul aurit cu lustru. Din gura potirului se respiră rațe aurite și e purtat de nori alburii, argintiți.

De asupra ușii sub semi-cupolă între rațe luminoase este columnul cu aripele întinse, sculptură foarte bine succasă, simbolul Spiritului sânt.

De amîndouă laturile preste peristiluri se înalță de de a dreapta icôna Maicei prea curate, de a stînga a sântului Ioan evangelistul în frumoșele lor cadre de arabescuri, lingă fie-care în acelaș nivel câte o vază aurită cu flori.

Arabescurile sunt foarte succese, atât în cea ce privește ferma, cât și ingenioasa lor așezare și contribuie vedit la înălțarea decorului peste tot.

Auritura este executată cu rară cunoștință, și pricepere artistică în trei nuanțe: cu lustru deschisă, cu lustru închisă, fără lustru închisă și bronz închis, așezate spre desfătarea laicului și împăcarea și celui mai pretențios cunoșcătoriu.

Coloarea fundamentală a chivotului este albastră-cenușie marmorată.

Pe baza chivotului în față sub ușă se află inscripția cu litere sculptate în profil și aurite pe câmp brun a donătoarei; iar în dosul chivotului cu litere negre numele sculptorilor, anul sculptării și numele stăruitorului.

Când scriu aceste șire, îmi aduc aminte de cuvintele lui Moisi din esod (cart. II. cap. 35 v. 30—35) și dic și eu cam ca dînsul: „Vedeți, Domnul a chemat anume pe Bosioc și pe fiul său și i-a implut cu spiritul lui D-șeu cu iscusință, cu înțelegere, cu sciință și cu tot felul de artă, ca să facă și să nascocoască ori ce plan artificios pentru înfrumusețarea lăcașului lui D-șeu.“ — Dați-le de lucru! — Mi-ar plăcea însă să pot dice și cele scrise tot în esod la cap 36 vers. 5: „Poporul aduce mai mult de cât este destul pentru lucrul, care D-șeu rînduit, să se facă“.

Arta de sigur este, rînduită de D-șeu și atât ea, cât și dragostea de a jertfi pentru dînsa mai cu seamă în locașul lui D-șeu caracterizează gradul de cultură a unui popor. — Arad, Iuliu 1899. — Ioan S ū m u.

* *Spre știre.* Reuniunea învățătorilor români dela școlile populare confessionale ortodoxe din protopopiatele

aradane I—VII. Prin acesta aduce la plăcută cunoștință, că direcțiunea căilor ferate „Arad-Csauád“ a binevoit a încuviința pentru toți membrii reuniunii noastre călătorie la Moneasa cu prețuri moderate, începând dela 14 Iuliu n. c. până inclusive 18 Iuliu n. c.

Fie-care membru are să spună la cassa respectivei stațiuni de cale ferată, că pre basa dispozițiunii onoratei direcțiuni a amintitei căi ferate de sub Nr. 4361/99E cere bilet moderat până la Moneasa și retour valid inclusive dela 14 Iuliu n. până la 18 Iuliu n. La gara căii ferate Arad biletele de călătorie se pot primi nu dela cassa, ci directe dela cel ce reprezintă direcțiunea a-celor căi ferate la această stațiune.

Referitor la favorul pentru celelalte căi ferate vom încunoștința pre cei interesați, cât se va pute de curând.

La revedere în 15 Iuliu n. c. la Moneasa!

Arad, 3 Iuliu n. 1899. Prof. Teodor Ceantea, președinte. Iosif Moldovanu, secretar.

* **Bibliografie.** „Enciclopedia Română“ editată sub auspiciile și din însărcinarea „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ de Dr. C. Diaconovich, prim-secretarul Asociațiunii.

A apărut fascicolul XV al acestei importante și mari publicațiuni, și astfel după o muncă stăruitoare din partea direcțiunii și a colaboratorilor publicul român are în mâinile sale deja atâtia jumătate a acestei opere unice în literatura română. Fasc. XV cuprinde articolele Farina-Fulguriți, între cari o serie însemnată de articole mai mari și de interes special românesc, apoi articole istorice și etnografice, de geografie, de literatură și filosofie, etc. Remarcăm articolele istorice și etnografice, Făișereți. Februarie (revoluția), Fini, Francez, Franci, Franco-german (resboiul), Frățuți, etc.; biografii române: Farcaș, Fekete-Negrutișu, Felix, Fétu, Filaret, Filep, Filimon, Filipescu, Flechtenmacher, Fleva, Flondor, Florian, Fedor; biografii străine: Fawcett, Fénelon (M. Străjanu) Ferdinand, Ferry, Fichte, Filip, Fischer, Flammarion, Fotie, Fotino, Francisc, Francisc Iosif, Franklin, Friderik; articole de literatură și de filosofie: Farmec (Dragomirescu), Farsa (M. Străjanu), Fatalism (Dragomirescu), Faust (M. Străjanu), Făt frumos (Marienescu), Filosofia (Dragomirescu), Frumos (Dragomirescu); din materialul geografic: Fehér, Fessan, Finlanda, Fiume, Flandra, Florența, Focșani, Francia, Franzensbad, Frislanda; articole mai mari și mai interesante: Farmacia (Dr. I. Felix), Fauna (Dr. Leon), Febra, Fecundațiune, Ferment, Feudalitate (Biron), Fideiusiune, Fier, Figura, Filologia (Tiktin), Filtru (Dr. Felix), Fisica, Fisiocratism, Fisiologia, Flagelanți (Dr. Radu), Flaut (Cerne), Floare, Flora, Fluier (Cerne), Folklore, Fondul religionar gr. or. bucovinean, Fort (Iannescu), Forța, Foltăreța, Fortificațiune, Fosfor, Franciscani, Franc-macon, Fruct, Frunza.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (deposit general pentru România: E. Storek, Bucuresci) și se primesc numai pentru publicațiunea întregă. Prețul de prăumerare: pentru un tom broșurat fl. 10.—, legat fl. 11.60 (în România: lei 25.—, resp. 28.50.)

* **Sfintire de cruce.** Duminecă în 13/25 Iunie a. c. eșind cu s. litie s'a sfintit în ființa de față a popo-

rului dreptcredincios din comuna Jabar crucea de lemn ridicată pe hotarul comunei noastre de către vrednicul creștin Stefan Lupșa membru de comitet și de către feciorul seu Andrei, bun cântăret, și tipicăș bisericesc. — Crucea e cu atât mai frumoasă cu cât e lucrul mâinilor lui Andrei și ridicată pe locul lor propriu, pe care loc și mai înainte stătuse o cruce dela bătrânii lor. Ne umplem de bucurie când vedem prin astfel de faptă că mai sânt atari creștini a căror suflet și inimă mai bate după cântarea bisericii. „Crucea e păzitoare a totă lumea, crucea mântuirea credincioșilor“. Aste faptă săvârșită mulți imitatori creștini, ér dăruitorilor noștri fiele spre cinste creștină; crucea se le dea putere și tărie d'a învinge toțe greutățile lumii. Primescă deci și pre această cale căldurosele noastre mulțumiri creștinesci pre cari în numele obstei creștine le aduc dăruitorilor noștri. Jabar, 2 Iunie 1899. Ioan Nicorescu, paroh.

* **Dăruire.** Reposatul de vecinică aducere aminte fost cel mai harnic econom în comuna Jabar, Andrei Ghêrda — ca unul ce a iubit în totă viața sa biserica și înaintarea ei, la ceasul morții sale în prezența mea și a celor doi martori la îndemnul meu a lăsat cu grai viu ca feciorul său se dea din averea sa suma de 20 fl. v. a. s. tei bisericii din loc. Intențiunea sa a fost ca dănsul nici când să nu fie uitat de comuna sa, drept ce a și lăsat la buna dispoziție a mea ca să-i eternizez numele prin crearea unui „fond parochial“ a cărui basă va și fi suma dăruită. Ca unui domn creștin i-i dicem: În veci pomenirea lui! Jabar, 3 Iunie n. 1899. Ioan Nicorescu, paroh.

* **Almanachul învățătorului român.** Apelel cătră frații colegi și cătră amicii școlii române. Frumosele și binevoitoarele aprețieri din partea diarelor noastre române, dar mai vârtos căldurosa primire din partea fraților colegi și piin această rezultatul imbucurătoriu moral și încât m'am putut achita de sarcina grea a edărei-material obținut cu acest opșor, sunt tot atâtea dovești, că acest Almanach, deși un început modest, totuș a respuns la o faptică trebuință a învățătorului român.

E pentru mine o plăcută datorință a aduce mulțumiri profunde On. Redacțiunii a foilor noastre, recum și tuturor Prea On. Domni și fraților colegi, cari în așa frumos mod ne-au știut încuragia!

Peste greutatea decizitoare am trecut cu bun succes, nu e dar eschisă posibilitatea, ba dela noi atêrnă, ca acest început să se perfecționeze așa, ca se devină nu numai folositoriu, ci chiar indispensabil învățătorimeii noastre.

Spre acest scop, unicul ce am intenționat cu acest opșor și contând la sprijinul factorilor competenți pentru cauză, voiu să continuu și pe viitor acest început, redactând și edând și mai departe Almanachul învăț. român.

Drept aceea, când aduc acestea la cunoștința fraților colegi, protectorilor și amicilor cauzelor noastre școlare îi rog tot-odată a mă onora cu prețuitul sprijin reclamat de scopul intenționat, cooperând cu câte o lucrare, iar aceea binevoiască a o trimite subscrierului, până cel mult 1-a August a. c. st. n.

Lucrările de ori-ce gen, cu preferință cele din sfera școlii și pedagogiei, vor fi bineprimite — după putință — publicate.

În deosebi ne-ar măguli concursul, cu care ne-ar distinge literații noștri, cari prin poesii și sentințe potrivite sau și alte lucrări, ar redica mult valoarea opșorului nostru dăscălesc.

Cu bucurie am mai răspunde încă unei cerințe, prea simțită în viața școlară, de a aclude fătului nost și cântări școlare pe una sau mai multe voci. Apelăm dar la valorosul sprijin al compositorilor noștri!

Tot astfel, d-nii învățători, ca autori ai vre-unui op tipărit, precum și alți domni autori și editori de cărți de interes pentru școle și învățători, sunt rugați a-mi comunica respective trimite câte un exemplar din cărțile edate, spre a-le înregistra și anunța în Almanach.

În fine, estrase autentice de legi și ordinațiuni în vigóre, referitoare la școlă și învățătorilor noștri, ni-ar face de-asemenea mare serviciu, căci numai așa am putea răspunde din destul cerinței practice a Almanachului.

Pentru deplina orientare, On. Domni, cari vor coopera cu lucrări, sunt rugați a-mi notifica acésta, cât mai curând, iar la cerere le pot servi cu un exemplar de pe an. I al Almanachului.

Remâne acum, ca în deosebi frații colegi, conșcii de chemarea, poziția și cerințele de progres și cu dor de a contribui la ridicarea nimbului statului învățătoresc, să nu întrelase a da sprijinul dorit și pretins de acest opșor adevărat dăscălesc.

Reșița-montană (Resiczabánya) în Iunie 1899.

Iosif Velcean,
inv. rom.

Concurs.

Nr. 2238/99.

Spre scopul conferirii de stipendii din „Fundatiunea lui Gozdsu pe anul școlar 1899/900 pentru școlile medii, facultăți, universități și școlile de cadeți militare la armata comună și honveți — se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni :

1. Concurenții se documenteze cu documente originale sau autenticate de notariu public :

a) că sunt fii de cetățeni ungari și aparțin la biserica ortodoxă orientală română, spre care scop se recere estrasul din matricula botezaților provădūt cu clausula parochului competent, că și de present aparține la biserica greco-orientală română ;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop au să subșternă studenții dela școlile medii atestatul despre anul școlar 1898/9, iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate ;

c) că nici averea proprie, nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a se produce atestul dirăgătoriei politice competente. Atestatul să cuprindă date positive despre acésta avere și trebuie să fie subscris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot ori ar fi înrudit cu concurentul trebuie să fie subscris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, atunci are să producă și atestat oficios despre ocupațiunea sa între timp și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Fie-care concurent are să arete, în petițiunea sa, specialitatea, la care, și locul unde voesce a continua studiile, precum și aceea dacă are și alt stipendiu.

4. Cei-ce voesce să studieze în străinătate, au să arete necesitatea de a face studii în străinătate, ca în cazul dacă li-se va vota stipendiu, să se pótă îndată exopera concesiunea ministerială prescrisă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii spre absolvarea școlilor militare de cadeți, se observă, că stipendiile aceste pe lângă documentarea condițiunilor staverite în acest concurs (p. 1. a—c, 2, 3, 6, 8 și 9), numai atunci se vor estrada comandei școlilor militare, dacă concurentul va documenta că este primit de elev regulat la respectiva școlă de cadeți.

6. Petițiunile instruate cu documentele necesare sunt a se adresa la reprezentanța fundatiunii lui Gozdsu (Budapest, VII. Király u. 13 sz.) până la 5 August a. e. st. n.

7. Totodată se provocă toți stipendiștii actuali, prin urmare și cei absolvenți, cari cer ajutóre pentru depunerea rigoroselor și câștigarea gradului de doctor, ca până la termenul sus indicat, și pe lângă observarea p. 3 din acest concurs, să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1898/9, căci altcum li-se va sista stipendiul, respective nu vor căpéta ajutorul.

8. Petițiunile, cari nu sunt instruate cu documentele sus amintite, sau sosite după termenul scris, nu se vor lua în considerare.

9. În interesul expedării regulate, fie-care concurent să indice în petițiune locul și posta ultimă unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundatiunii lui Gozdsu, ținută în 25 Aprile n. 1899.

Comitetul.

—□—

Pentru deplinirea postului de învățator la școlă gr. or. rom. din Oradea-mare, se escrie concurs cu termin de alegere pe 8/20 August 1899.

Emolumintele legate cu acest post sunt : 1) În bani numărari (solviți în rate lunare anticipative) 500 fl. ; 2) Pentru lemne din care va fi a-se încălđi și sala de învățământ 100 fl. ; 3) Venitele stolari dela părăstase și alte funcțiuni unde va fi pofitit ; 4) Cortel liber constător din două chili, o culină, o cămară și o pivniță pentru lemne.

Dela recurenți se pretinde : a) Testimoniu despre pregătirile anteriore, b) Testimoniu despre absolvarea preparandiei, c) Testimoniu de calificatiune învățătorescă, d) Atestat despre serviciile prestate precum și despre conduita morală.

Aceia cari vor dovedi pregătiri în arta musicală și vocală vor fi preferiți.

Recurenții sunt pofitiți cumcă recursele lor instruate cu documintele espuse mai sus, să-le asternă la subsemnatul protopop ca inspector școlar până în 31 Iuliu (12 August) 1899.

Mai departe sunt pofitiți recurenții a-se presenta la sânta biserică din Oradea-mare într'o Duminesă ori sərbătóre mai nainte cu 8 zile de ziua alegerii, spre a-si dovedi desteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comitetului parochial ținută în Oradea-mare, la 20 Iunie (2 Iuliu) 1899.

Nicolau Zigre, m. p.

Iustin Ardelean, m. p.

președ. com. par.

not. com. par.

În conșelegere cu : TOMA PĂCALA, m. p. protopop inspector școlar.

—□—

Să escrie concurs pentru vacanta par. din Sarand, de a III-a clasă tractul Pesteșului cu termin de alegere de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumintele sunt : 1. Casa parochială cu grădină 1/2 jugher și apartinențele trebuincioasă în preț de 60 fl. ; 2. 14 jugere pământ parochial 150 fl. ; 3. un al doilea intravilan 15 fl. ; 4. dela 100 nr. de case una vică cucuruz sfărmat cubului 5 fl. = 125 fl. ; 5. Stolele usuate, și calculate după cei 5 ani din urmă 60 fl. ; 6. dela 100 nr. de case una ăiuă de lucru cu palmele, sau de nu ar lucra va solvi 40 cr. de tot 40 fl. de tot 450 fl. ; 7. Dreptul de pășunat în pășunea comună gratis pentru ori câte vite va avea.

Doritorii de a ocupa acésta parochie vor avea a subscrerne petițiunile lor instruate conform regulamentului pentru parochii și adresate comitetului parochial subscri-

sului în Lugașul de sus p. u. Élesd și a se presenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în s. biserică pentru de a-și arăta desteritatea sa în cele proțesci.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: TEODOR FILIP, m. p. protop.

—□—

Pe baza conclusului adunării generale a Reuniuni învățătorilor rom. gr. or. din protopopiatul Lipovei, ținută la 17/29 Sept. 1898 în Lalesint; prin această se escrie concurs pentru conferirea a-lor 2 (două) știpeții de câte 20 adecă douăzeci fl. v. a. unul, — din fondul reuniunii pentru 2 elevi (prunci de învățători) din protopopiatul Lipovei, lipsiți de mijloce, cari vor ștudia preparandia sau școla de comerciu ori industrie; cu termin de-a recurge până la 1/13 August a. c.

La petițiunile de concurs, recurenții vor documenta:

1) Că sunt născuți rom. gr. or. și prunci de învățători din protopopiatul Lipovei.

2) Testimoniu școlastic de pe anul școl. 1898/9, despre studiile absolvate până acum.

3) Că sunt lipsiți de mijlocele necesarii la studiu.

4) Că ștudiază ori că vor ștudia preparandia sau școla de comeriu, ori de industrie, la vre-un institut din patrie. Aci se notază că știpețiu se va conferi, numai după începerea anului școl. 1899/900 și respective, când va dovedi, că este înscris ca elev ordinar la vre-una din școlele aci numite.

Recurenții sunt avisați, ca recursele lor adresate comitetului reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din protopresbiteratul Lipovei, să-le înainteze până la terminul sus indicat, subscrisului protopop-șefedinte al Reuniunii învățătorilor din Lipova (Lippa Temes m.)

Din ședința comitetului reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din protopopiatul Lipovei, ținută la 15/27 Maiu 1899.

Voicu Hamsea, m. p.

Ioan Lucaciu, m. p.

protopop-șefedinte Reunion.
inv. din protop. Lipovei.

notar.

—□—

Cu termin de 30 de zile dela prima publicare în fôia „Biserica și Școla“ se escrie prin această concurs pentru deplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățatoresci din inspectoratul Șilindii:

1. Șilindia, cu emolumentele anuale: a) bani gata 300 fl.; b) 24 metri de lemne din care se va încălzi și sala de învățământ; c) pentru conferințe 10 fl.; d) scripturistica 5 fl.; e) cortel cu 2 chilio și grădină de legumii.

3. Camna cu emolumentele anuale: a) bani gata 250 fl.; b) 20 metri de lemne din care se va încălzi și sala de învățământ; c) 6 jugere de pământ; d) Conferință 10 fl.; e) scripturistica 4 fl.; f) cortel liber și grădină de legumi.

Reflectanții au să-și așternă recursele provădute cu testimoniu de calificăție și limba magiară adresate concernintelui comitet parochial, la M. O. Domn Axentie Chirila inspector de școle în Șilindia (Silingya) com. Arad. Competenții vor avé să se presente în vre-o Duminică ori sărbătoare în s. biserică din comuna la care compețéză, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședințele comitetelor parochiale în Iunie 1899.

Comitetele parochiale.

În conțelegere cu mine: ACSENTIE CHIRILA, m. p. inspector de școle.

—□—

Pentru deplinirea postului de învățător la școla gr. or. rom. din Șiria-Cremenisce (Világos) pe baza ord. Consist. din Arad de dto 28 Mai (9 Iunie) Nr. 2879/99

sé escrie concurs public cu termin de alegere pe ziua de 18/30 Iulie 1899.

Emolumentele legate cu acest post sunt: a) salariu anual în bani gata 300 fl.; b) Cortel liber cu intravilan și cânepișce în natură; c) lemne de învățator trei orgii și pentru sala de învățământ patru orgii; d) pentru curatorat 35 fl.; e) pentru conferințe învățatoresci 12 fl.; f) spese scripturistice personale 3 fl.

Recurenții trebuie să documenteze calificățiunea lor amésurat § 60 din Reg. pentru învățământ.

Cei cu calificățiune mai bună se vor bucura de preferință.

Recurenții sunt invitați cumcă recursele lor bine instruate să-le substernă Dl protopop tract. ca inspector școlar Georgiu Popoviciu în Șiria (Világos) până în 15/27 Iulie 1899

Alesul învățător este îndatorat când e săptămănar se implinésă cântările bisericesci în strană și fără altă remunerațiune.

Mai departe recurenții sunt poștiți a-se presenta în comună la s. biserică într'o Duminică ori sărbătoare mai înainte cu 8 zile de ziua alegerii spre a-și dovedi desteritatea în cântare și tipic

Din ședința comit paroch. ținută în Șiria la 6/18 Iunie.

Stefan Antonescu, m. p.

Vas. Popoviciu, m. p.

preș. com. par.

paroh, not. com par.

În conțelegere cu mine: GEORGIU POPOVICIU, m. p. protopop inspector.

—□—

Cu termin de 30 de zile dela prima publicare în fôia „Biserica și Școla“, se escrie prin această concurs pentru deplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățatoresci din inspectoratul Timișorii:

1) Hodoni, cu emolumentele anuale: a) în bani gata 156 fl., din care sumă 30 fl. se socotește ca remunerațiune pentru cantorat; b) 40 chible grâu curat; c) 4³/₄ jughere de pământ și anume 2¹/₂ jughere arător, 2 jughere fenaș și 1/4 jugher intravilan arător, aceste computate la olaltă dau un venit de 100 fl.; sarcinile publice le va suporta alesul; d) 2 stg. de lemne în natură prețuite în 20 fl., și 2 stg. paie prețuite în 16 fl.; e) dela înmormântări, unde va fi poștit 1 corónă; f) pentru conferințe 10 fl., ér pentru scripturistica 5 fl.; în fine g) cortel liber, constătător din 2 chilio, cuină, cămară, grajd pentru vite și grădină de legume

Izvin, stațiunea de învățatore la clasa de fete, cu emolumentele anuale: în bani gata 150 fl., pentru conferințe 7 fl. 50 cr.; b) în naturale 27 chible grâu și 20 chible cucuruz; c) 20 metri de lemne din cari se va încălzi și sala de învățământ; d) cortel liber cu 2 chilio, cuină, cămară, e) 2 jughere pământ estravilan, precum și 1/4 jugher intravilan ș. a. precum și grădină de legumi. Dela recurente se recere calificăția prescrișă de lege. Alésa își va puté ocupa postul dela 1 Septemvre. n. a. c.

La Hodoni, preste calificăția prescrișă, se recere și desteritatea de a instrua și conduce corul vocal, de a instrua adulți și elevii în altoirea pomilor și în agricultură, în fine se mai pretinde și atestat despre absolvarea a 2 clase medie (gimn., reale, civile ori industriale).

Reflectanții vor avé să se presente în vre-o Duminică ori sărbătoare, nu înse în ziua alegerii, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Recursele sunt a se trimite Prea. On. oficiu ppresbiteral în Timișóra.

Comitetele parochiale.

Cu consensul ppresb.: Dr. TR. PUTICI, m. p. inspector de școle.